BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA SCRISĂ DE CELEBRUL FOTBALIST ENGLEZ

„POVESTEA MEA ȘI A FOTBALULUI"

După ce joacă în echipa școlii din micul orășel Barking, apoi în diverse selecționate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham, unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club, face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958, este promovat în echipa întîi a clubului.

Sosirea noii echipe a lui Manchester crease o atmosferă de senzație și în această atmosferă mi-am primit „botezul" în prima divizie. Cu o jumătate de oră înainte de începerea meciului, stadionul de la Upton Park trebuia să-și închidă porțile căci devenise supra-aglomerat. Erau prezenți peste 36.000 spectatori.

— Îl marchezi pe Ernie Taylor, îmi spuse antrenorul Ted Fenton. El e generalul și trebuie supravegheat tot timpul.

De fapt, am văzut foarte puțin din acest jucător minune cu mini-bocancii lui. El avea misiunea să stea în spatele liniei de mijloc a lui Manchester și să culeagă toate mingile, pentru a alimenta atacul chiar din porțiunea de teren dintre fundași și mijlocași. În minutul opt, fundașul nostru dreapta John Bond expedie o minge spre poarta lui Manchester, de la o distanță de aproximativ 60 metri. Șutul lui puternic îl răsturnă pe Fred Goodwin și mingea ajunse la John Dick, interul nostru stînga, care o trimise plasat în poartă. Cu puțin înainte de terminarea primei reprize John Smith marcă al doilea gol, iar Malcolm Musgrove majoră scorul la 3—0 în repriza secundă. Timp de 70 de minute jocul se desfășura după dorința noastră și ne gîndeam la o victorie ușoară.

În minutele acelea însă am învățat o lecție mare și valoroasă. Manchester United este o echipă care nu va admite niciodată o înfrîngere ca pe un fapt împlinit. Wilf McGuiness bătu o lovitură de colț. Cu toate că făcuse o entorsă în prima repriză, el continua să joace. Mingea expediată de el atinse capul lui Colin Webster care reduse scorul la 3—1. După numai cîteva clipe, McGuiness înscrise cel de al doilea gol. Este foarte greu pentru o echipă care conduce jocul în marea majoritate a timpului, să revină în atac în ultimele minute. Galeria susținea pe Manchester care ataca efectiv cu întreaga echipă și pe stadion era un vacarm de parcă am fi jucat finala Cupei. Ei atacau în valuri, dînd dovadă de un înalt spirit de luptă, care avea să-i ducă de altfel spre finala Cupei Angliei. Golul egalizator totuși nu căzu și această victorie ne săltă cu șapte locuri în clasament.

„Duelul" cu John Smith

Ajunși în cabine, se întîmplă un lucru care mă impresionă foarte mult. În spatele nostru se afla Matt Busby.

— Ați fost la înălțime băieți, spuse el. Ați cîștigat pe merit.

Dacă ne gîndim la frămîntarea sufletească la care era supus după accident, luptînd din răsputeri pentru refacerea sănătății sale și a echipei, căutînd să facă din ea o nouă forță, acest gest era considerabil, dar era tocmai lucrul pe care din totdeauna l-a făcut pe Busby stimat și respectat în fotbal. Despre mine nu pot spune altceva decît că acest debut a fost un fel de vis, „basmul" cu care într-adevăr începe cariera mea. Nu am făcut nimic spectaculos în acest joc și în continuare am mai jucat de trei ori în prima echipă în acel sezon, singurul meci mai ieșit din comun fiind acela cînd i-am bătut „acasă" pe cei de la Manchester City cu 5—1.

În sezonul 1959—60 mai eram „oficial" component al celei de a doua garnituri. Omul care stătea între mine și promovarea mea definitivă era John Smith, mijlocaș de margine, înalt, solid, cu o bărbie proeminentă și care lupta din răsputeri să-și asigure un loc în echipa națională. Pînă în luna noiembrie, atît John cît și prima echipă jucau atît de bine încît se părea că voi mai petrece mult timp pe banca rezervelor. Am mai jucat o dată în prima echipă, contra lui Everton, deoarece John Smith fusese selecționat ca jucător de rezervă în națională în vederea meciului contra Țării Galilor, care urma să aibă loc la Cardiff. Bineînțeles că am încercat și imposibilul pentru a face impresie bună. Cu cinci minute înainte de sfîrșitul partidei, scorul era alb. În momentul acela reușisem să recuperez o minge pe care am trimis-o lui Andy Smillie pe partea dreaptă, iar el a prelungit-o la Malcolm Musgrove, care, schimbînd piciorul cu iuțeala fulgerului, trase cu stîngul pe sub portarul Albert Dunlop de la Everton și acest gol ne aduse victoria. Dar în săptămîna următoare John Smith se reîntoarse și eu eram din nou pe banca rezervelor.

Următoarea șansă de a mă face cunoscut mi se oferi într-un joc amical împotriva lui F.C. Austria. John Smith lipsea din nou, fiind chemat într-o selecționată divizionară ce urma să joace contra unei selecționate a aviației. Cu toate că în echipa austriacă jucau șapte internaționali, noi am cîștigat cu 2—0, dar din nou John se întoarse și-și ocupă locul de half stînga. În această perioadă, reputația lui West Ham era pe deplin justificată. În noiembrie, echipa se afla în fruntea clasamentului primei divizii, cu numai patru jocuri pierdute din 18.

Această reputație a fost întărită și prin victoria noastră în finala Cupei Angliei în 1964 și prin triumful repurtat în finala „Cupei Cupelor" în 1965.

O înfrîngere cu 7—0!

Totuși, ceva îi lipsea echipei. Ne așteptam ca într-o zi toate „teoriile" să se concretizeze într-un joc de mare spectacol. Se părea că aceste zile sînt aproape, căci îi bătusem pe Manchester și pe Tottenham Hotspurs. Dar în altă săptămînă pierdeam contra ultimei clasate. Era ceva tipic pentru West Ham care schimbă și ceva în activitatea mea la Upton Park.

Fiind în fruntea clasamentului, am pierdut meciul contra lui Sheffield Wednesday cu 7—0, la ei acasă! Era un adevărat masacru și toți înaintașii de la Sheffield marcaseră goluri. O dată cu noul an pierdusem zece din unsprezece jocuri.

Privind înapoi, ajung la concluzia că necazurile noastre erau de ordin pur psihic. Cît timp lucrurile mergeau bine, ne vedeam ca un fel de „uriași ai lumii", dar începuse să ne lipsească voința, acea sete nepotolită de victorii care îi face pe jucători să cîștige și mai ales să privească foarte serios jocurile contra echipelor din coada clasamentului. În general, orice echipă se poate mobiliza pentru un joc mare în fața unor tribune suprapopulate, dar echipa învingătoare va fi totdeauna aceea care va ști să joace și împotriva unui autsaider, în fața a numai 10.000 spectatori, pe o zi ploioasă de noiembrie.

Dată fiind situația, Ted Fenton se văzu nevoit să facă o serie de schimbări în echipă. În martie 1960, John Smith își ceru transferul. Tottenham Hotspurs se gîndea la viitor, la ziua în care Danny Blanchflower va trebui să renunțe la activitatea sa competițională și astfel îl luară pe John, dînd pentru el o sumă de bani și pe centrul înaintaș David Dunmore. Se părea că John Smith era destinat unei ascensiuni permanente în fotbalul englezesc.

Lucrurile nu s-au întîmplat totuși așa. La Tottenham Hotspurs el se pomeni rezervă, e drept, una din cele mai scump plătite rezerve, dar totuși rezervă. Cînd Danny Blanchflower renunță la joc, John se văzu în fața unei sarcini foarte grele, căci trebuia să înlocuiască pe unul din marii jucători pe care fotbalul i-a dat vreodată. E posibil ca jocul lui în echipa de rezerve să fi suferit, fapt este că el nu s-a redresat și pînă la urmă a fost transferat la Coventry, unde într-adevăr a întărit echipa. În momentul de față, s-a întors la Londra, jucînd la Leyton Orient.

Nu știu dacă John Smith a făcut bine sau nu plecînd de la West Ham la Tottenham. Dar în momentul acela nu mă puteam gîndi decît la un singur lucru și anume, că mi-a sosit timpul să devin jucător permanent în prima echipă. În fine, țînut minte de toți ca „finala lui Matthews". Aveam 12 ani atunci.

Pe timpul cînd prietenii mei și cu mine băteam o minge de tenis pe străduțele din Barking, ne dădeam fiecare drept una din marile vedete ale fotbalului. Și era o cursă îndrăcită ca să zic așa pentru „a fi" Stanley Matthews. De multe ori ne trebuia mai mult timp pentru a ne hotărî cine era fiecare din noi decît pentru jocul nostru propriu-zis.

West Ham adoptă 4—2—4

Cred că West Ham a fost prima echipă britanică care a adoptat sistemul 4—2—4 și deoarece la început nu ne puteam obișnui cu el, ne găseam expuși unor critici vehemente, bazate pe o informare greșită și care ne acuzau că vrem să introducem ideile fistichii ale continentului european. Tot ce se cere, ni se spunea, este „un progres înapoi", spre zilele bune de altădată, cu fotbal spectaculos, cu extreme care să marcheze, o formație în „W" cu centru înaintaș care împreună cu rostbiful și berea au făcut renumele britanic în trecut. Eram acuzați de a fi teoreticieni fără nici un pic de creier, abandonînd virtuțile tradiționale în dauna unor trucuri dubioase.

De fapt, West Ham introdusese acel 4—2—4 mai mult sau mai puțin întîmplător, dîndu-mi astfel posibilitatea de a-mi împlini o dorință de copil și anume să-l marchez pe Stanley Matthews. Pentru mine, Stanley Matthews era din totdeauna cel mai mare nume al fotbalului britanic. Am crescut cu numele lui pe buze, lucru deloc surprinzător, căci el juca în națională încă înainte de a mă fi născut eu. Îmi aduc aminte de acel film de televiziune în care urmăream finala Cupei Angliei din 1953 cînd Blackpol a cîștigat contra lui Bolton cu 4—3, meci care va fi

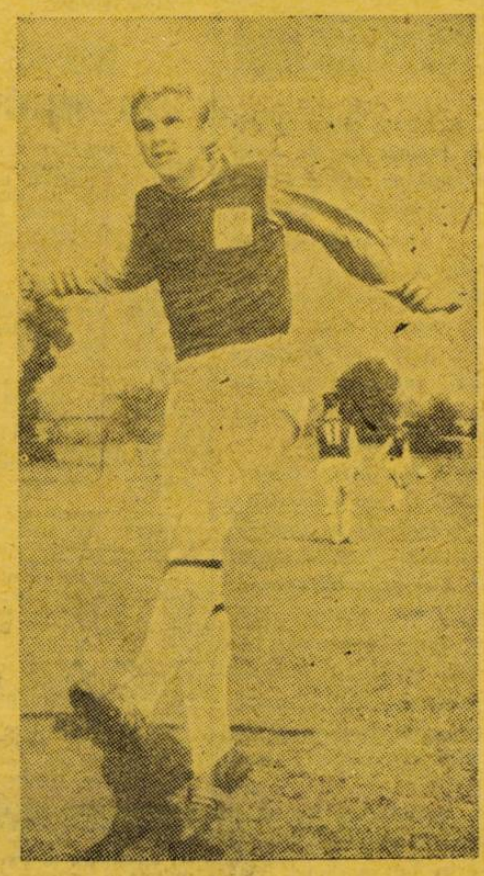

Bobby Moore în timpul unui antrenament, imediat după promovarea în prima garnitură a lui West Ham

Or, în toată copilăria mea nu aveam decît ambiția de a putea spune într-o zi că am jucat împotriva lui Matthews. Și adoptarea de către West Ham a sistemului 4—2—4 îmi dădu această posibilitate.

Așezarea noastră pe teren în formația 4—2—4 se născu în cadrul unui joc amical împotriva echipei braziliene Fluminense, în vara anului 1960. La lumina reflectoarelor de la Upton Park, eu jucam half stînga, iar Noel Cantwell fundaș stînga. Imediat după lovitura de începere, Noel și cu mine ne-am dat seama că pe teren se întîmplă ceva cu totul diferit de ceea ce știam noi că trebuie să fie. Extremul dreapta brazilian juca foarte retras iar interul dreapta împingea jocul înainte. Aproximativ zece minute ne-am văzut de jocul nostru obișnuit, adică făceam tradiționalul marcaj „la om". Eu ca half stînga trebuia să mă plasez înaintea lui Noel pentru a marca interul. Dar după cum am putut vedea, acest fel de joc nu dădea rezultate.

— Ieși și marchează aripa, îmi spuse Noel. Eu am să mă ocup de inter.

Această schimbare însemna ca eu să joc efectiv pe post de fundaș, marcînd extrema, în timp ce Noel marca interul. Noel se gîndi la acest lucru în timpul jocului, pur și simplu pentru a face față formației de înaintași ai adversarului. Totuși, cu cît vorbeam mai mult despre asta (după joc bineînțeles), cu atît eram mai convinși că era un mod efectiv de a organiza echipa: anume de a aduce un half de margine în apărare pentru a o întări, fără a pierde însă din vedere puterea de atac.

Contra lui Stanley Matthews

Așa că începutul sezonului 1960—61, ne văzu aplicînd, prin grija antrenorului Ted Fenton, strategia de 4—2—4. Primul nostru meci în această așezare a fost împotriva lui Wolverhampton Wanderers, cînd eu am apărut pe teren cu numărul șase pe tricou, jucînd însă în realitate pe post de fundaș stînga. „Lupii" (denumire dată echipei Wolverhampton Wanderers — n.n.) ne-au bătut cu 4—2, dar acest lucru s-a datorat mai mult fantasticei puteri de șut al lui Ron Flowers decît unor eventuale greșeli ale noii noastre tactici. Nu știu dacă trebuie să dăm vina pe noua așezare în teren sau s-o atribuim lipsei de voință caracteristică vechii echipe West Ham. Cert este că am obținut o serie de rezultate curioase. Din primele șapte jocuri disputate acasă cu noul sistem, nu am pierdut decît un punct. După primele șapte meciuri jucate în deplasare, eram unica echipă din prima divizie care nu reușise să agoniseacă vreun punct pe teren străin.

— O să renunțăm la 4—2—4, ne spuse Ted Fenton. Primim prea multe goluri.

El spuse lucrul acesta după jocul care destrămă legenda de echipă neînvinsă pe teren propriu, jocul în care mi-am realizat ambiția de a face parte dintr-o linie de fundași (din care în sistemul 4—2—4 efectiv făceam parte) care trebuia să facă față amenințării care se chema Stanley Matthews.

Citești tot felul de lucruri despre modul de a-l opri pe Matthews, dar jucători mai buni decît mine erau întotdeauna demoralizați fiindcă nu reușeau să-i oprească piciorul ultra-rapid și corpul care fenta mereu. Eram decis să joc strîns lipit de el. Pot afirma că eram mai lipit de dinsul decît un scoțian de portofelul lui. Mi-am dat seama că unica mea șansă era să interceptez pasele ce-i erau adresate, în sensul că, bazîndu-mă pe forța și viteza mea, să ajung la minge înainte ca el să o poată controla.

Am avut, oare, succes? Cum ar putea afirma cineva că a avut „succes" în fața lui Matthews? În momentul în care înțelesese că joc lipit de el, începu să se agite. Se deplasă pe postul de inter stînga, apoi pe centru, iar în urmă jucă inter dreapta. Ori de cîte ori era în posesia mingii, îmi puteam da seama de ce era considerat un geniu al fotbalului.

În mod practic era aproape imposibil să-l ataci direct pentru a-l deposeda de minge. Foarte, foarte rar, o pierdea. El era în stare s-o țină la infinit, evitînd atac după atac, pînă cînd era în situația s-o paseze și trebuie spus că toate pasele lui găseau omul căruia îi erau adresate.

După aproape zece minute de joc, John Bond deschise scorul pentru noi, dar de trei ori la rînd am pierdut conducerea și numai cu două minute înainte de sfîrșitul partidei, Jackie Mudie mai marcă un gol. Cînd părăseam terenul de joc, eroul copilăriei mele trecu în fugă pe lîngă mine și bătîndu-mă pe umăr prietenește îmi spuse:

— Ai jucat bine, fiule.

La vîrsta de 18 ani, în primul meu sezon de divizie, acesta era mai mult decît un compliment. Mă simțeam ca acei oameni care, dînd mîna cu Joe Louis, campionul mondial la toate categoriile, refuzau să și-o mai spele. Matthews îmi spuse că am jucat bine și numai cu cîțiva ani în urmă, în meciurile mele de pe străzile Barkingului, căutam să mă conving că „eram" Matthews.

Spre regretul meu, aceasta era unica ocazie cînd l-am întîlnit pe terenul de joc. O dată sau de două ori am participat la meciuri de verificare la care trebuia să fie și dînsul, dar din diferite motive nu a venit. Cînd Matthews mă invită să joc în echipa lui cu ocazia meciului său jubiliar în 1965, am acceptat cu iuțeala fulgerului, dar din păcate această unică șansă se spulberă, căci trebuia să jucăm cu Saragossa (Spania) în semifinalele Cupei Cupelor. S-au scris multe lucruri critice la adresa fotbaliștilor profesioniști, cum că n-ar fi decît niște mercenari care joacă pentru un singur lucru — banii. Vă rog să mă credeți, nu sînt un sentimental, dar faptul că am fost bătut prietenește pe umăr de Stanley Matthews, a însemnat și continuă să însemne pentru mine mult mai mult decît banii.

Zile grele

Era tipic pentru West Ham că în următoarele zece jocuri am încasat 27 goluri. Timp de aproape un an nu am reușit să cîștigăm nici un meci în deplasare. Îmi mai aduc aminte de ziua cînd am realizat un 1—1 cu Fulham la Craven Cottage, rezultat considerat prin prisma jocurilor noastre de atunci ca un adevărat miracol. Prima noastră victorie în deplasare în această cursă lungă a fost un 2—1 cu Manchester City, cu care ocazie am avut și prima mea întîlnire cu marele Denis Law.

(va urma)

Traducere de RADU HERBAY